

šepečejo. Če jim pripoveduješ karkoli iz zunanega sveta, recimo o gledališču, o potovanjih, o dnevnih dogodkih, o visoki politiki, karkoli... se jim širijo oči, kot da jim pričaruješ neverjetne skrivnosti, jim vztrepeče kako vprašanje, ...toda slednjič je ves njihov odgovor topo molčanje, ki te jezi, ki te izziva. Kakor da jim je vse bujno dejanje in nehanje ogromnega vrtiljaka, ki je še malo časa prej tudi nje poganjal v mrzličnem diru, nekaj povsem tujega, nekaj, kar sploh ni bilo nikoli njihovo. Čudno, da bolezen človeka tako zmrtviči...

Takrat se je tudi zbal, kot da se je okužil. Kajti v vseh teh sobah in odmevajočih vežah je vela omotična tišina, neka stroga tišina, v kateri je človek posameznik izginjal. In seirsko orodje, operacijska dvorana...

Zdaj se je gospod Kastelic začudil. Kaj ni on samega sebe ulovil v isti otopelici, ki se mu zdaj dozdeva izraz novega življenja, izraz zmagovitega brezčasje?

Ni vedel.

»O, da se nisem prej bavil z medicino. Kako zanimivo je proučavati stroj človeškega telesa. Koliko zagonečnosti bi mi bilo umljivih...«

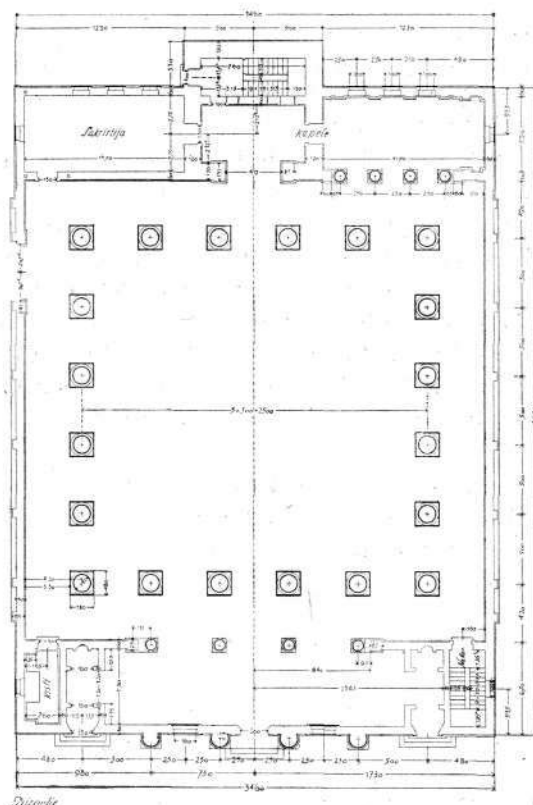
Toda spet se je zavzel ob novi misli: »Saj sem vendar govoril z marsikom, ki je bil kedaj bolan, pa nisem na njem opazil nikake spremembe. Toda, je li moja bolezen — hm, trganje, bolezen druge vrste? Sta morda sploh dve vrsti bolezni? Bolezen telesa, ki ne ostavi nobenega sledu, in bolezen, ki človeka spremeni, bistveno spremeni...«

Kastelic se je spomnil svojega bivšega prijatelja, ki se je po treh tednih vrnil iz bolnišnice (imel je tifus) ves drug med ljudi. Začel se je ogibati svojih prejšnjih znancev in tovarišev, opuščal je obiske k družinam, kjer je bil nekoč čisto domač, spremenil je celo svoje navade, svojo hojo, celo svojo pisavo.

Kastelic je mislil dalje: torej je to druge vrste bolezen, bolezen... duše?

* * *

Na večer so se bolečine v zobeh razbesnele. Kastelic se ni upal iti ležat. Naglo je stopal iz kota v nasproten kot sobe... enkrat, dvakrat, dvajsetkrat. Prižigal si je cigareto za cigareto, dokler ni bil že vez omotičen od tobakovega dima.

J. PLEČNIK: NAČRT CERKVE V ŠISKI.

Koraki so se mu opotekali. Omahnil je v naslanjač pri peči.

Pomočil je svežo bombaževino v olje in si znova zamašil ušesa. Potem si je glavo obvezal s toplo ruto. Bolečine so naraščale. V glavi mu je gorelo. Skozi žgočo, rdečo motnjava, v kateri je otopel sleherni občutek, sleherni čuvstvo, najrahljša misel, je rezalo, sekalo, kljuvalo, da bi kričal in bil okrog sebe. V taki neznosni muki se mu je izruval krik, kot da se je odprlo žrelo razpaljene podzvesti: »Moj Bog, kaj sem zakrivil!...«

* * *

Sredi noči, ko je bila v sobi tišina zmrznjena v gosto neprodinost, se je pred izmučenim človekom nenadoma, brez navidezne vzroka pojavila čudna podoba:

Nad njim se je sklanjal bled obraz... vse niže se je sklanjal... počasi, obotavljaje se je padal... mislil bi, da se ga že dotakne... pa se je spet odmaknil... in nemudoma je bil viden nekje v črnem kotu... majhen kot lutka... pa je spet naraščal, bledota se je oblikovala v vse zaslanjajočo steno... in ni bila več stena... že je butalo kalno valovje